

SCIENCE PROBLEMS.UZ

ISSN: 2181-1342 (ONLINE)

№ 2 (3) 2023

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ
СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES
AND SOCIAL SCIENCES

ЭЛЕКТРОН ЖУРНАЛ

ЭЛЕКТРОННЫЙ ЖУРНАЛ

ELECTRONIC JOURNAL

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 2 (3)-2023

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2023

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Аброр – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Носирходжаева Гулнора Абдукаххаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети.

ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

ЮРИДИК ФАНЛАР:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети.

ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Ҳашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот

технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Тайланова Шоҳида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент.

ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Васида Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодида Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси

СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атақулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхати (Рўйхатга) киритилган.

Crossref DOI:

Таҳририят Crossref DOI нинг расмий аъзоси ҳисобланади ва 10.47.390 DOI префиксига эга. Ҳар бир нашр ва илмий мақолага индивидуал Crossref DOI рақами берилади.

Google Scholar

Журнал Google Scholar (Академия) да индексацияланади.

“Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамият.

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй.

Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

МУНДАРИЖА

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

Полвонов Козимбек Наимович

ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИ ШАҲАРЛАРИ КЛАССИФИКАЦИЯСИДАГИ ЎЗГАРИШЛАР (1970-2022 йиллар)..... 7-13

Махмудова Азизахон Носировна

ПАЛЕОЛИТШУНОСЛИК СОҲАСИ РИВОЖЛАНИШИДА Р. Х. СУЛЕЙМАНОВ
ТАДҚИҚОТЛАРИНИНГ ЎРНИ 14-21

08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ

Kurpayanidi Konstantin Ivanovich

MODERN DIGITALIZATION: PRIORITIES AND PROSPECTS IN THE CONTEXT OF ECONOMIC
TRANSFORMATION 22-28

Паязов Мурод Максудович

ДАВЛАТ ХУСУСИЙ ШЕРИКЧИЛИГИ АСОСИДА ТЕМИР ЙЎЛ ХИЗМАТЛАРИНИ
РИВОЖЛАНТИРИШДА: МУАММО ВА ЕЧИМЛАР 29-37

Шохўжаева Зебо Сафоевна

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА СУВТЕЖАМКОР СУФОРИШ УСУЛЛАРИНИ ҚЎЛЛАШНИНГ
САМАРАДОРЛИГИ 38-45

Asatxodjayeva Shoira Shukurullayevna

INSON KAPITALI RIVOJIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR 46-50

Элбоев Бобур Ботирович

ТИЖОРАТ БАНКЛАРИДА САВДОНИ МОЛИЯЛАШТИРИШДА БАНК КАФОЛАТИ ВА
ЗАХИРА АККРЕДИТИВНИНГ ҚЎЛЛАНИЛИШИ 51-60

Ermatov Akmaljon Akbaraliyevich

O'ZBEKISTONDA MOLIVAVIY BOSHQARUV TIZIMINI RIVOJLANTIRISH 61-68

Абдуқулова Дилноза Абдукадировна

АГРАР СОҲА ЎСИШИНИ МАКРОИҚТИСОДИЙ КЎРСАТКИЧЛАРГА ТАЪСИРИНИ
СТАТИСТИК ЎРГАНИШ 69-74

Qudbiyev Nodir Tohirovich, Tojimatov Abdumutalibjon Abduqayumovich

KORXONALARNING TIJORAT BANKLARI BILAN O'ZARO MUNOSABATLARI TIZIMINI
TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI 75-84

Rasulova Shaxnoza Xatamovna

XARAJATLAR HISOBINI TASHKIL ETISH VA TASNIFLASHNING IQTISODIY ANAMIYATI ..85-93

Болтаев Нурали Шираматович

АГРАР ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИДА ТАЙЁРЛАНАЁТГАН КАДРЛАРНИ МЕҲНАТ
БОЗОРИДА РАҚОБАТБАРДОШЛИГИНИ ОШИРИШ ЙЎЛЛАРИ 94-103

09.00.00 - ФАЛСАФА ФАНЛАРИ*Tulaganov Muminjon Taxtamuratovich*JAMIYATDA FUQAROLARNING HUQUQIY -SIYOSIY ONGINING YUKSALTIRISHDA
ETNOMADANIY OMILLARNING O'RNI 104-109*Aripov Alisher Abdumalikovich*YOSHLAR MA'NAVIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA MILLIY VA DINIY BAG'RIKENGLIKNING
O'RNI 110-117*Xabib Sattorov*

TASAVVUF TA'LIMOTIDA SHARIAT, TARIQAT, MA'RIFAT, HAQIQAT BOSQICHLARI 118-123

Турсинбой Султонов

ИСТЕЪДОДНИНГ ИККИ МУҲИМ ТОМОНИ 124-132

Сафаров Улуғбек Турсунович

МАДАНИЙ ЖАРАЁНЛАР ТРАНСФОРМАЦИЯСИНING ЎЗИГА ХОС ЖИҲАТЛАРИ 133-138

10.00.00 - ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ*Бектурсынова Айсултан Марат кызы*М.М. БАХТИН КАК ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ЯЗЫКОВАЯ ЛИЧНОСТЬ УЧЕНОГО-ФИЛОЛОГА
ФИЛОСОФСКОГО ТИПА 139-145*Назарова Сайёра Азимжановна*ЎЗБЕК ТИЛИДАГИ ИРРИГАЦИЯ ВА МЕЛИОРАЦИЯ ТЕРМИНЛАРИНИ ТАРИХИЙ
БОСҚИЧЛАРИ ВА ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ 146-151*Isroilova Manzura Jamolovna*BOSMA NASHRLARDA FRAZEOLOGIK BIRLIKLARNING LEKSIK-SEMANTIK
TRANSFORMATSIYASI 152-156**12.00.00 - ЮРИДИК ФАНЛАР***Утемуратов Махмут Ажимуратович*ҲУҚУҚ ИЖОДҚОРЛИГИ ТАКОМИЛЛАШУВИГА ҲУҚУҚИЙ НИГИЛИЗМ ВА ҲУҚУҚИЙ
ИДЕАЛИЗМНИНГ ТАЪСИРИ 157-162*Узакова Гўзал Шариповна*БАРҚАРОР ТАРАҚҚИЁТ МАҚСАДЛАРИГА ЭРИШИШДА ҚАШШОҚЛИК ВА ОЧЛИКНИ
ТУГАТИШ, СОҒЛИК ВА ФАРОВОНЛИККА ИНТИЛИШНИНГ ИЖТИМОИЙ-ҲУҚУҚИЙ
АСОСЛАРИ 163-175*Abdixakimov Islombek Bahodir o'g'li*

SUG'URTA FRANSHIZASI VA UNING TURLARI HAQIDA 176-180

13.00.00 - ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ*Мамадалиева Нилуфар Баҳодировна*ЎҚУВ ФАНЛАРИ ТАЯНЧ ТУШУНЧАЛАРНИ ЎҚИТИШ ОРҚАЛИ БОШЛАНҒИЧ
СИНФ ЎҚУВЧИЛАРНИНГ ОҒЗАКИ НУТҚ ВА ФИКРЛАШ ФАОЛИЯТИНИ
ТАКОМИЛЛАШТИРИШ 181-185

09.00.00 – Фалсафа фанлари

ТУРСИНБОЙ СУЛТОНОВ

Тошкент давлат иқтисодиёт университети
“Ижтимоий-гуманитар фанлар” кафедраси доценти,
фалсафа фанлари номзоди

ИСТЕЪДОДНИНГ ИККИ МУҲИМ ТОМОНИ

Аннотация. Мақолада истеъдод эгаларининг икки муҳим томони ҳақидаги ғоя очиб берилган. Унда истеъдодли буюк шахс эгаларининг икки тарихий шакллари, уруш ва тинчлик, яратувчилик ва бузғунчилик, нур ва зулмат, бунёдкорлик ва вайронкорлик, яхшилик ва ёмонлик, нажот ва ҳалокат, саодат ва фалокат масалалари амалий иш фаолиятлари ўрганилган.

Калит сўзлар: истеъдод эгалари, қобилият ва шахс, яратувчилик ва бузғунчилик, нур ва зулмат, бунёдкорлик ва вайронкорлик, яхшилик ва ёмонлик, нажот ва ҳалокат.

ТУРСИНБОЙ СУЛТОНОВ,

Ташкентский государственный экономический университет
«Социально-гуманитарные науки» доцент кафедры,
кандидат философских наук

ДВА ОСНОВНЫЕ АСПЕКТЫ ТАЛАНТА

Аннотация: В статье исследуются два важных аспекта развитие таланта. В ней исследуются две исторические формы малоодаренных личностей, практическая деятельность войны и мира, созидания и разрушения, света и тьмы, созидания и разрушения, добра и зла, спасения и разрушения, счастья и бедствия.

Ключевые слова: таланты, способность и личность, творчество и разрушение, свет и тьма, созидание и разрушение, добро и зло, спасение и разрушение.

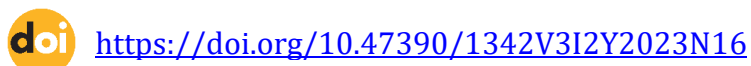
TURSINBAY SULTONOV

Tashkent State University of Economics
"Social and Humanities" associate professor
of the department, candidate of philosophy

TWO IMPORTANT ASPECTS OF TALENT

Abstract. The article explores two important aspects of talent development. It explores two historical forms of less gifted individuals, the practical activities of war and peace, creation and destruction, light and darkness, creation and destruction, good and evil, salvation and destruction, happiness and disaster.

Key words: talents, abilities and personality, creativity and destruction, light and darkness, creation and destruction, good and evil, salvation and destruction.

Кириш.

Истеъдоднинг инсон ҳаётидаги ўрни ва аҳамияти жуда муҳим фалсафий масаладир. **Истеъдод** – ақл-мантиқ, ички рационал руҳий билим, интеллект, лаёқат, иқтидор, зеҳн, билим ва қобилият, ҳар томонлама ривожланган, ниҳоятда кучли ва такрорланмас салоҳият ҳамда даҳоликнинг қўшилувчи натижасидир. Истеъдодли инсон меҳнат ва мақсад йўли билан ўз ғояларини яратади, улардан куч-қувват олади. Ўзи яратган билим, ғоялар инсоннинг онги ва шуурини, тафаккурини ва эътиқодини эгаллаб, унинг соҳибига айланади. Истеъдодли инсон тафаккуридаги юксак ғоялар одамларни олижаноб мақсадлар сари етаклайди.

Истеъдодли одамлар нафақат адабиёт, санъат, балки илм-фан ва бошқа соҳаларда ҳам ижодий қобилиятининг намоиш этади. Масалан, косиб, деҳқон, темирчи ёки кўнчи истеъдодли шахс бўлса, ўз касбига ижодий ёндашади ва юқори самарага эришади. Истеъдод меҳнат ва тиришқоқлик билан эгизак ҳодиса. Туғма қобилиятли шахс янгиликларни эгаллашга киритмаса, кўп меҳнат қилмаса, ўз истеъдод куртакларини рўёбга чиқара олмайди. Истеъдод ўзига хос кўринишда намоён бўлади. Чунончи, истеъдод: илмий бадиий, техник ижодкорликда, спорт ва касб-кор маҳоратида яққол кўринади. Шунингдек, истеъдод инсон амалий фаолиятининг барча соҳаларида ўзига хос тарзда акс этади. Истеъдод ҳар бир соҳа мутахассисида ўзига хос тарзда ривожланган ёки ривожлантирилмаган ҳолатда ҳам акс этиши мумкин. Шунинг учун ҳам инсон ўз ҳаётий фаолияти давомида билим ва тажрибасини янада ривожлантириши лозим. Истеъдодли шахсни тарбиялашнинг иқтисодий, сиёсий, маънавий омиллари бўлиб, жамиятда бундай кишилар учун шарт-шароит яратилиши муҳим аҳамиятга эга. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг “Янги Ўзбекистон” газетаси бош муҳаррири Салим Дониёровнинг саволларига жавобларида шундай деган эди: “Малумки, ёшлар янгича фикрлашга, янги-янги ғояларни дадил ўртага ташлаб, уларни амалга оширишга, муаммоларни ижодий ва ностандарт ёндашувлар асосида ҳал этишга мойил бўлади. Шунинг учун ҳозирги кунда ёш авлод вакилларининг билим олиши, илм-фан, инновациялар, адабиёт, санъат ва спорт соҳасидаги истеъдод ва салоҳиятини юзага чиқариши, уларнинг жамиятимизнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида фаол иштирок этиш учун барча шароитларни яратишга устувор аҳамият бермоқдамиз”. [1] Бу аҳволни тубдан ўзгартириш учун юксак бадиий маҳорат билан бир қаторда, миллий тафаккур салоҳиятига эга бўлган истеъдодли ёшларни тарбиялаш масаласига алоҳида эътибор қаратишимиз лозим.

Асосий қисм.

Истеъдоднинг икки томони, қарама-қаршилик, зид куч-қудрати мавжуд. Бу ўринда гап бир-бирига қарама-қарши бўлган, бир-бирини инкор қиладиган икки хил ҳаётий қараш ҳақида бормоқда (биринчиси инсонларга хос ҳаётий қараш, иккинчиси, унга зид бўлган, бефарқ бўлиб яшайдиган, инсонларга зиён келтирадиган одамларнинг фикр-қарашлари).

Биринчиси, эзгулик ва бунёдкорлик, **иккинчи** эса ёвузлик ва бузғунчилик, билимсизлик. Истеъдоднинг ана шу икки тарихий шаклларини, мазмун-моҳиятини

олам, борлиқ, ижтимоий ҳаётда азал-азалдан эзгулик ва ёвузлик, нур ва зулмат, бунёдкорлик ва вайронкорлик, яхшилик ва ёмонлик ўртасидаги қарама-қаршилиқ кураши шаклида ривожланиб келган.

Биринчи шаклдаги истеъдод инсонни улуғлайди, унинг руҳи, куч-қудрати ва салоҳиятини оширади, халқ, Ватан, бутун инсоният учун фойдали ишлар қилишга сафарбар этади, ўзида меҳнат, тараққиёт, дўстлик, тинчлик, адолат, ҳалоллик каби эзгу мақсадларни мужассам қилади. Истеъдод эгаларининг **бунёдкорлиги шундаки**, улар юртни обод, халқ ҳаётини фаровон қилишдек эзгу олижаноб мақсадлар сари макон нуқтаи назаридан ривожланиб боради. Улар инсоният цивилизацияга эришган даврлардан буён жамият ҳаётининг энг эзгу ғоялари сифатида яшаб келмоқда.

Истеъдодли инсонда идрок, тасаввур, тафаккур, хотира, кузатувчанлик чексиз ўсган бўлиб, воқеа-ҳодисаларнинг янги қирралари ва унинг негизида мураккаб алоқадорликни кашф этишда кўринади. Зардушт яратган “Авесто” китобида қуйидаги сатрлар мавжуд: “Эзгу фикр, эзгу сўз ва эзгу ишлар билан эзгу фикр, эзгу сўз ва эзгу ишни ақлайман. Ўзимни бори эзгу фикрга, эзгу сўзлар (айтиш)га, эзгу ишлар амалига бахшида қиламан, барча ёмон фикрлардан, ёмон сўзу ёмон ишлардан юз ўгираман”. Бу юксак ғоялар бундан 2700 йил муқаддам яшаб ўтган ватандошимиз Зардуш (истеъдоди)нинг эзгулик мақсади, мафкураси эди.

Ана шундай фикрлар, яъни, эзгу ният, сўз ва иш бирлигини жамият ҳаётининг устувор ғояси сифатида талқин этиш бизнинг бугунги маънавий идеалларимиз билан нақадар узвий боғлиқ, нечоғлик мустаҳкам ҳаётий асосга эга экани айниқса эътиборлидир.

Ўтмишдан тортиб, то бугунги кунгача бўлган даврда дунё эъзозлаган кўплаб буюк истеъдод эгаларининг жамият тараққиётига, цивилизацияга ижобий таъсирлари кўп бўлган.

Ҳар бир халқнинг тарихи шу халқдан етишиб чиққан буюк сиймолар, мард қаҳрамонлар ва фидойи инсонлар тарихи асосида битилган. Худудимиздан иккинчи Ренессанснинг буюк зотлари – Жалололдин Мангуберди, Амир Темур ва Бобур Мирзо каби юртнинг мард фарзандлари – буюк истеъдод соҳиблари бўлган.

Минг йиллар ўтса ҳам улуғ аждодларимизнинг матонати ва қаҳрамонлиги халқнинг хотирасидан ўчмайди. Чунки улар юксак ғоялар – Ватан озодлиги, эл-юрт бахт-саодати, илму урфон ривожини йўлида жон фидо қилганлар.

Истеъдод эгаси бўлган Аҳмад Яссавий бутун умрини ҳақ ишқиде ўтказганида ҳам, Нажмиддин Кубро мўғил босқинчиларига қарши жанг қилганда ҳам улуғвор ғоялар уларга сабр-бардош ва матонат ато этган. Урганччи босқинчилардан ҳимоя қилишда байроқ тутиб жон берган Нажмиддин Кубронинг қаҳрамонлигида, дунёни тўфондек босган Чингизхон қўшинига ўн бир йил муттасил мардона кураш олиб борган Жалололдин Мангубердининг жанговар руҳида, юртимизни истилочилардан озод қилиб, буюк давлат барпо этган Амир Темур бобомизнинг бунёдкорлик салоҳиятида ҳам маънавий жасорат туйғуси буюк ва устувор аҳамият касб этгани шубҳасиз, албатта. Ғарбда Жордано Бруно жисму жонини эгаллаган буюк ғоя, истеъдоди туфайли гулхан алангасида ҳам ўз эътиқодидан қайтмаган, Насимийни товонидан сўйсалар ҳам, ишқи илоҳий деб жон берган. Жаҳон тарихидан, жумладан халқимизнинг ўтмишдан ҳам,

қайси соҳада бўлмасин, мардлик ва жасурлик кўрсатиш учун инсонга албатта улуғвор ғоя керак эканига қўплаб мисоллар топилади.

Юнон файласуфи Аристотель фикрича, иккита инсон айнан бир хилда фикрламайди, уларнинг олам ҳақидаги тушунчалари, фикрлари хилма-хилдир. Дарҳақиқат, дунёдаги халқлар, миллатлар, мамлакатлар ва давлатлар ҳам бир-биридан фарқ қилади. Уларнинг диний эътиқоди, миллий маданияти, менталитети, мақсадлари ва тараққиёт йўллари ҳам ранг-барангдир. Ана шу дунёдаги ҳар бир истеъдод эгасининг, давлат, халқ ва миллат, жамиятнинг мақсад ва манфаатлари, ўзига хос ғояси ва мафкураси мавжуд.

Муайян бир иқтидорлик ғоя дастлаб бирон бир истеъдод эгасининг онгида пайдо бўлади. Айни пайтда у юксак ижтимоий мазмунга эга ҳамдир, жамиятнинг тараққиёт йўлидаги эзгу интилишларини акс эттиргани боис умуминсоний қадриятга айланади. Жаҳон тажрибасига назар ташласак, бутун дунё тараққиётига улкан таъсир кўрсатган назарий таълимот ва мафкураларни яратиш учун инсоният тарзининг турли даврларида улкан ақл-заковат, истеъдод ва теран тафаккур соҳиблари мислсиз заҳмат чекканини кўрамиз. Суқрот ва Платон, Конфуций ва Зардушт, Алишер Навоий ва Маҳатма Ганди каби буюк мутафаккирлар фаолияти бунинг яққол тасдиғидир.

Истеъдоднинг иккинчи томони шундаки, айрим истеъдод эгалари, қобилиятли шахслар ўз билими, тафаккури, лаёқатини бузғунчилик, босқинчилик, вайронагарчилик йўлига сарф этиб, тажовузкор ва ақидапараст бўладилар. Афсуски, айрим одамлар доно ақллари жиноят ишларига ишлатадилар. Инсон ва жамият бор экан, истеъдодли шахсларнинг эзгулик қарашларига зид бўлган зулм ва зўравонлик, қабоҳат ва жаҳолат янги-янги шаклларда кўринади. Лекин улар одамзотнинг адолат, тинчилик ва биродарлик, тараққиёт ва фаровонлик ғояларига таяниб, олий мақсадлар сари интилишларини асло тўхтата олмайди. Тарих тажрибаси шундан далолат берадики, инсон табиатидаги инсонийликдан кўра ваҳшийлик, ур-йиқит инстинктлари, яъни хатти-ҳаракатларини кўзгатиб юбориш осонроқ. Кўпгина мамлакатлардаги уюшган жиноятчилар – мафиялар ўз шахсий манфаатларини жамият, давлат, халқ манфаатидан устун қўйиб, қўрқитиш, зўрлик ишлатиш, ўлдириш каби усуллардан фойдаланадилар.

Айрим истеъдод эгаларининг ёвузлик ва вайрончилик хусусияти яна шундаки, улар турли таъсирчан воситалардан фойдаланиб, одамларни сохта ва пуч мақсадларга эриштирувчи, уларнинг куч-қудратини бузғунчилик ва жиноятга йўналтирадиган, инсоният учун фақат кулфат келтирадиган ҳаракатлар қилади. Шу сабаб айрим истеъдод эгаларининг вайронкорлик мазмун-моҳияти, мақсад-муддаоларини билиш ниҳоятда муҳим. Бу фуқаролар, айниқса ёшлар учун бузғунчилик хавфини туғдириб, ўзларида ёт мафкуравий иммунитет ҳосил қилиш учун зарур билимларни эгаллайди. Вайронкорлик одамзод бошига кўп фожиалар келтирган. Ўрта асрларда Ғарбда амалга оширилган салб юришлари, шарқдаги муқаддас ерларни христиан бўлмаган халқлардан тозалаш баҳонасида қанчадан-қанча урушлар сабаб бўлган. Инсон онги ҳаётининг 6 минг йили давомида 14 513 та турли даражадаги урушлар содир бўлиб, унда 3 млрд. 640 млн. киши қурбон бўлган. Мана шу сон-саноксиз урушлар натижасида барбод этилган қиймат-қадрият олтинга айлантирилганида Ернинг экватор айланаси бўйича уни 10 метр қалинликдаги ва эни 8 км бўлган олтин камар билан айлантириб чиқса бўлар экан. Освенцим лагеридан 4 млн. бегуноҳ одам тириклайин ёқиб юборилган, кули

экинларга сепилган. 5 минг йил ичида инсоният бор-йўғи 292 йил урушсиз тинчликда яшаган.

Вайронкорлик хатти-ҳаракатлари асосида ғайриинсоний ғоялар ётади. Улар инсонга, инсоният эришган ютуқларга нафрат билан қарашни, бузғунчиликни рағбатлантиради. Шу сабабдан айрим истеъдод эгаларининг ёвузлик, бузғунчилик ҳаракатларини қуйидаги оқимларда ҳам кўриш мумкин. 1. Диний фанатизм. 2. Фашизм, 3. Большевизм. 4. Коммунизм. 5. Расизм. 6. Ирқчилик. 7. Терроризм. 8. Космополитизм. 9. Шовинизм. Давлат шовинизми. 10. Ниглизм ва ҳоказо.

Суқротнинг ҳаётий шиори: “Мен ҳеч нарса билмаслигимни биламан, бошқалар эса шуни ҳам билмайди”. У ўзини одамлардан бир поғона устун кўярди. Суқрот одамларнинг санамларга ибодат қилишига қаршилик кўрсатиб, сайёраларни Худо деб аташдан бош тортди. Шунинг учун Афинанинг ўн икки қозисидан ўн биттаси уни қатл этишга фатво бердилар. Суқрот эса ҳақ йўлидан қайтмаганича ўлиб кетди. [2;10]

Ўрта асрларда Ғарбдаги ақидапарастлик мафкураси бўлган инквизиция черковнинг мутлақ ҳукмронлигини ўрнатиб, хур фикр ривожига, жамият тараққиётига тўсиқ бўлди. XIII асрда папа қўшинлари Франциянинг жанубида 20 минг кишини қириб ташладилар, айниқса илғор фикрли зиёлиларга қарши инквизиция суди жорий этилиб, мустақиллик учун курашчи Ян Гус ўлдирилди, осмон илмининг даҳоларидан бири Жордано Бруно ўтда куйдирилди. Галилео Галилей 5 ой қийноққа солиниб, тавбасига таянтирилди. Лекин бари-бир у «ер айланади» деган фикридан қайтмади. Галилей ва Копперник каби юзлаб буюк ақл-заковат соҳиблари ана шундай ақидапарастлик таъқибига учраганлар.

Жордоно Бруно илмий қарашлари учун жаҳолат қурбони бўлган. Шарқда эса Имом Бухорий, Ибн Сино сингари буюк алломалар ҳам турли тазйиқларга дучор бўлганлар. Мансур Ҳаллаж, Насимий, Бобораҳим Машраб сингари хур-фикрли истеъдод эгалари қатл этилган.

Террорчилик ҳаракати туфайли ҳам қанчадан-қанча давлат раҳбарлари, оддий фуқаролар ва ёшлар жабр кўрганлигини кўплаб мисолларда келтириш мумкин. АҚШ биринчи Президенти Вашингтонни ўз шахсий ошпозини заҳарлашга ҳаракат қилган. Инглизларга сотилган ошпоз, Президент овқатига заҳарли қизил мева солиб беради. Франциянинг ифтихори бўлмиш Шарль де Голль ўз умри давомида 15 марта суиқасдга дуч келган. Дунё ёшлари президентлар ҳавфсизлигини тўлиқ таъминлаган бўлиши мумкин эмаслигини тушуниб етмоқдалар. Сабаби, президентлар вақти-вақти билан халқ орасида бўлиши, учрашиши керак. Қатл эса айнан шуни кутиб юради ва юзага келган имкониятдан фойдаланиб қолишга ҳаракат қилади. Исроил Бош вазири И.Раббин шундай ҳалокат қурбони бўлди. Суиқасднинг совуқ нафасини Л.Брежнев, М.Горбачев, В.Елцин, Ҳ.Алиев, Шеварднадзе каби собиқ арбоблар ҳам ҳис қилганлар. Ҳиндистон Бош вазири Ражив Ганди эса Махатма ва Индира Гандиларга бўлган суиқасддан кейин митингларда шаффоф титан парда орқасида туриб гаплашар эди. Сайловлардан олдин: “халқим мени севади, ўз халқимдан яширинаманми”, дея очиқ сўзга чиқади. У ўз сўзларини тугатгач, катта гулдаста кўтарган гўзал аёл унга яқинлашади. Аёлнинг чиройли қомати ва табассуми кўриқчиларни ҳам сеҳрлаб кўяди гўё. Улар аёлни ўтказиб юбордилар. Аёл Ражив Гандини кучоқлаганча биргаликда портлаб кетади. Покистон собиқ бош вазири Беназар Бухутто 2007 йил 27 декабрда

суиқасд қурбони бўлди. Ёки 2001 йил 11 сентябрда АҚШнинг Нью-Йорк шаҳрида рўй берган террорчилик ҳаракатларида 2 мингдан ортиқ киши ҳалок бўлди. Ундан кейин Москвадаги “Норд-Ост” кино-концерт залида 20 дан зиёд бегуноҳ инсонлар қурбон бўлди. Мадриддаги йўловчи поезда портлатилиши, айниқса 2004 йил 1 сентябрь кuni Шимолий Осетиянинг Беслан шаҳрида 30 террорчи шахслар мактабда 330 нафар ўқувчиларни ва уларнинг ота-оналарини нобуд қилгани бутун дунё жамоатчилигини ларзага солди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Ўзбекистонда эса 1999 йил 16 февралда Тошкентда террорчилар мамлакат биринчи Президенти Ислам Каримовга ҳам суиқасд уюштиришга уриниб кўришди. Шу нарсага амин бўламизки, тарихга бир назар солсак, Эрон шоҳи Кир, Доро-1, Александр Македонский (Искандар Зулқарнайн), Чингизхон, Наполеон, Ленин, Гитлер, Сталин, Пиночит, террорчи Усама-бин Ладен, Умар Шайх каби ёвуз шахслар, террорчиларни истеъдодсиз деб бўлмайди. Уларнинг шу даражага эришишида меҳнат ва мақсадлари ётади. Ўз истеъдодларини фақат ёвузлик ва бузғунчилик, талон-тарож қилишга, одамларни қурбон қилишга сарфлаганлар. Пул ва таниш-билиш ҳеч қачон улкан ишларни қилмаган. Улар майда ишларнигина ечишга қодир, холос. Буюк вазифаларни мақсад ва унга интилиш бажарган. Ҳатто, Искандар ҳам катта ютуқларга шоҳ отасининг пули, давлати орқали эмас, ўз мақсади, унга қатъий интилиши билан эришган. Филипп шаҳарларни эгаллаб юрган пайтда ёш Искандар ўз отасидан “отам шу тарзда ғалаба қилаверса, менга жанг билан олиш учун бирорта давлат қолмайдиганга ўхшайди” деганларида ёш эди. Бу унинг шу вақтданок аниқ мақсади борлиги, амалга ошириш йўлида ҳеч нарсдан тап тортмаслигини билдирарди.

Чингизхон, Амир Темур, Наполеонлар тарихига назар солсак, мақсад уларнинг ҳокимият тепасига олиб келганлигига гувоҳ бўламиз. Уларда ота-мерос, мол-дунё, элулус раҳбарлиги йўқ эди. Агар пул ва таниш-билишчиликка ишониб ўтираверишганида, мўғиллар Хитой таъсирида, бизнинг юртимиз мўғил босқинчилари қўлида қолиб кетган бўларди. Амир Темурнинг биргина Чингизхондан фарқи шундаки, бошқа ўрта аср феодал давлатларидаги адолатсиз ҳукмдорлардан норози бўлган юрт халқларига ёрдам бериб, адолатсиз шоҳларга қарши адолат ва озодлик қиличини кўтариб борди ва у ерлардан истеъдод эгаларини Моварауннахрга олиб келди. Самарқанд, Бухоро, Кеш ва бошқа қадамжоларда бунёдкорлик, ободончилик ишларини амалга оширди. Чингизхон эса бундан фарқли равишда фақат босиб олган ўлкаларни вайронага айлантириб, қанчадан-қанча одамларни қурбон қилди, қонга бўяди. Масаланинг эзгу ва ёвуз жиҳатларига эътибор қилмаган ҳолда яна бир мисол келтирамиз. Гитлернинг на пули ва ота-онаси бор эди, у 13 ёшида етим қолган. Лекин илк болалик даврида ёвуз отаси ёш Адольфни ва онасини кўп қийнар, уларни қамаб қўйиб азобларди. Ёш бола кун кўриш учун Венага бориб, ҳар хил ишларни қилиб юрди, минг хил азобларни тортди. Бироқ унинг, ёмон бўлсада, ўз мақсади ва унга эришиш учун қатъияти бор эди. Ўқиди, ўрганди, мақсади йўлида муттасил ҳаракат қилди. 1921 йилдан фашистлар национал-социалистик партиясининг фюрери, доҳийси, 1933 йилдан рейхсканцлер, 1934 йилдан бу мансабни президент лавозими билан бирлаштирди. Германияда оммавий террорчи фашист режимини ўрнатди. Оқибатда бу етим “истеъдодли бола” – биринчи жаҳон урушининг ефрейтори бутун миллатни ўз ортидан эргаштирди ва инсониятни иккинчи

жаҳон уруши комига тортиб, дунёда 55 миллион кишига яқин одамларнинг қурбон бўлишига сабаб бўлди.

Мамлакатимизда мустақиллик йилларида ана шундай айрим ёвуз кучлар таъсирига тушиб қолган қобилиятли ёшлар ўз Ватанига қарши қурол кўтаришгача борди. Уларнинг раҳбарларини, бошқариб турган кучлар, одамларни истеъдодсиз шахслар деб ҳам бўлмайди. Жума Намангоний, Тоҳир Йўлдошевлар дастлаб мамлакатимизда исломий халифалик давлатини қуришни мақсад қилиб қўйгани бежиз эмас. Ана шу ёвуз кучларнинг баъзи аъзолари томонидан сунъий равишда 1989 йил май-июнь ойларида Фарғона, 1990 йил февраль-март ойларида Бўка ва Паркентда, 1990 йил июнь ойида Ўш ва Ўзганда даҳшатли воқеалар содир этилди. 1991 йил 8 декабрида Намангандаги собиқ вилоят ижроқўми биносини эгаллаб олган диний экстремистларнинг конституцион тузумга қарши тажовузлари содир бўлди. 1992 йил 16 январиди Тошкентдаги талаблар шаҳарчасида тартибсизлик уюштирилди. 1999 йил 16 феврал куни соат 14 лар чамасида мамлакатимиз пойтахти Тошкентда, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси биноси ёнида кучли портлаш содир этилди. Шундай портлашлар шаҳардаги “Нодирабегим” кинотеатри, Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки, Ички ишлар вазирлиги бинолари ёнида ҳам юз берди. Портлашлар оқибатида 13 киши ҳалок бўлиб, бир неча машина ёниб кетди. Жабрланганларнинг деярли барчаси тинч аҳоли вакиллари бўлиб, 128 нафар одам турли даражада тан жароҳати олди. Худди шундай ташқи ва ички душман томонидан сунъий равишда ташкил қилинган ҳарбий ҳаракат 2000 йил августда Сурхандарё вилоятининг Сарийосиё ва Узун туманлари, Тошкент вилоятининг Бўстонлиқ тумани ҳудудларида ҳам содир этилди. Бу қўпоровчилик ҳаракатида иштирок этган 12 нафар жиноятчини узоқ муддатларга озодликдан маҳрум этиш юзасидан Ўзбекистон Республикаси Олий судининг чиқарган ҳуқумини барча юртдошларимиз маъқулладилар. Портлашларни содир этган ижрочилар ва бу кучларнинг орқасида турган ёвуз жоҳил кимсалар ҳалок бўлганларнинг тирноғига ҳам арзимасди. 2004 йил 28 март – 1 апрель кундари Тошкент шаҳри, Бухоро ва Тошкент вилоятларида террорчилик ҳаракатлари содир этилди. Бир неча бегуноҳ одамлар, милиция ходимлари қурбон бўлдилар. Ёвуз кучлар ҳаракати бостирилди. Жиноятчиларнинг ўзлари томонидан ясалган мосламаларнинг портлаши туфайли ҳамда махсус операция давомида 33 нафар террорчи йўқ қилинди, уларнинг 7 нафари аёллар эди. Қўлга туширилган 54 нафар гумондор шахслардан 45 нафарига нисбатан айблов эълон қилинди, уларнинг 15 нафари аёллардир. 2004 йил 30 июль куни Тошкент шаҳрида Исроил ва АҚШ элчихоналари олдида, Ўзбекистон Республикаси прокуратураси биносида террорчилик ҳаракатлари уюштирилди. Бунинг натижасида 4 та бегуноҳ фуқароларимиз ҳалок бўлишди. Жиноятчилар қилмишига яраша жазоларини олдилар.

2005 йил 12-13 май кунлари Андижон шаҳрида ҳам ана шундай қўпоровчилик ҳаракатлари уюштирилди. Натижада 200 га яқин Ўзбекистон фуқаролари қурбон бўлди. Халқимизнинг тинч ва осойишта ҳаётига тажовуз қилишга уринаётган кучлар ҳеч қачон ўзининг қора ниятига етолмайдилар.

2009 йил 25 майдан 26 майга ўтар кечаси қуролланган босқинчилар Андижон вилояти Хонобод шаҳрига кираверишдаги жойлашган милиция блок-постида портловчи масламалардан фойдаланиб ҳужум қилишга уринган. Милиция ходими

яраланган. 26 май куни эса Андижон шаҳри Фитрат кўчасида номаълум киши ўзини портлатган. Бир милиция ходими ҳалок бўлган, бир неча фуқаролар жароҳатланган. Бу «камекадзе»лар Қирғизистонда тайёргарлик кўриб, террористик терактни содир этишга уринган. (Маърифат, 2009 йил 27 май). Шунингдек, 2009 йил 29 августда биринчи Тошкент шаҳар касалхонасининг атрофида «Кўкча» масжиди яқинида Шайхонтоҳур тумани, Маннон Уйғур кўчаси, 5-уй, 3-хонадон манзилида фуқароларга қарши террористик терактлар содир этилди («Халқ сўзи», 2009 йил 4 сентябрь).

“Терроризм, экстремизм, трансмиллий ва кибржиноятчилик, одам савдоси, наркотрафик каби таҳдидлар хавфи ошиб борганлигини кўриш мумкин. Баъзи ҳудудларда атайин беқарорликни юзага келтириб, норозилик кайфияти авж олдирилмоқда. Бундай таҳликали вазиятда хушёр ва огоҳ бўлиб, халқимизнинг тинчлиги, мамлакатимиз манфаатларини ўйлаб яшаш зарур”. [3]

Бундай «истеъдодли шахслар»ни оқлаб бўладими? Албатта йўқ. Истеъдодни ёвузлик йўлига эмас, бунёдкорлик йўлига ишлатганлар бахтлидир.

Суқрот файласуфларга таъриф берар экан: “Файласуф донишманд ҳамда жоҳил оралиғидаги мавқени эгаллайди” [4;63] деган эди. Ўтмиш меросимиз ва тарихимиздан маълумки, бизнинг ўзбек миллатида ёшлар тарбияси муҳим ўрин тутди. Зеро, Абдулла Авлоний айтганидек, “Тарбия бизлар учун ё ҳаёт – ё мамот, ё нажот – ё ҳалокат, ё саодат – ё фалокат масаласидир”. [5;14] Шундай экан, ёшларни ҳар томонлама баркамол қилиб вояга етказиш, уларда керакли замонавий билим ва кўникмаларни шакллантириш ҳозирги замоннинг долзарб муаммоларидан биридир. Ёшлар замонавий фан-техника шароитида билим олиб, ўзларида янгича ахлоқий идеалларни шакллантиришга интилоқдалар.

Буюк юнон олими, Шарқда “Биринчи муаллим” деб улуғланадиган Аристотелнинг “Ватан тақдирини ёшлар тарбияси ҳал қилади”, деган сўзлари, қаранг, миллоддан 350 йил аввал айтилган. Демак, инсоният онгли Ҳаёт кечира бошлаган даврдан буён таълим ва тарбия масаласи, доимо долзарб аҳамият касб этиб келмоқда. [6;224]

Хулоса.

Демак, одамнинг қалбида ана шу иккита куч – бунёдкорлик ва вайронкорлик ғояси ўзаро доимо курашади. Айниқса, одамларимиз, ёшларимиз дилидаги мана шундай эзгу бунёдкорлик тушунчаларидан, иймон-эътиқод сари табиий интилишлардан айрим ғаразли кучлар ўз мақсади йўлида фойдаланишга уринади. Бундай шароитда ёшларнинг иймон-эътиқодини мустаҳкамлаш, иродасини бақувват қилиш, уларни ўз мустақил фикрига эга бўлган баркамол инсонлар этиб тарбиялаш долзарб масалалардан биридир. Зеро, Президентимиз 2021 йилни «Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили» деб эълон қилишида кўп маъно ва мазмун, салоҳият кучи мавжуд. Ҳақиқатан ҳам, табиат ва тарих қонунларини, унинг тараққиёт жараёнларини чуқур тушунадиган одамгина ўз ҳаётини маънавий жасорат асосида қуришга қодир бўлади. Шу боисдан ҳам жондан азиз фарзандларимизни нафақат ҳам жисмонан, ҳам маънан соғлом қилиб ўстириш, шу билан бирга, уларни ҳар томонлама баркамол авлод бўлиб, энг замонавий, биз яшаётган XXI аср талаб қилаётган интеллектуал билим ва бойликка эга бўлган инсонлар бўлиб ҳаётга кириб боришини таъминлашда кўришимиз ҳам қарз, ҳам фарздир. Ўзбекистон Республикаси Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномасида таъкидлаб ўтганидек, “Биз ўз олдимизга мамлакатимизда

Учинчи Ренессанс пойдеворини барпо этишдек улуғ мақсадни қўйган эканмиз, бунинг учинчи янги Хоразмийлар, Берунийлар, Ибн Синолар, Улуғбеклар, Навоий ва Бобурларни тарбиялаб берадиган муҳит ва шароитларни яратишимиз керак. Бунда, аввало таълим ва тарбияни ривожлантириш, соғлом турмуш тарзини қарор топтириш илм-фан ва инновацияларни тараққий эттириш миллий ғоямизнинг асосий устунлари бўлиб хизмат қилиши лозим”. [7]

2020 йил 2 декабрда Президентимизнинг “Ўзбекистон халқ артисти Ботир Зокиров таваллудининг 85 йиллигини кенг нишонлаш тўғрисида” ги қарори эълон қилинганидан сўнг нафақат миллий, балки жаҳон эстрадаси ривожига муносиб ҳисса қўшган санъаткорларнинг хотирасига бағишлаб турли тадбирлар сифатида яратган асарлари кўргазмаси тақдимотлари бўлиб ўтди.

2021 йил 16 октябрь куни эса давлатимиз раҳбарининг “Ўзбекистон давлат консерваторияси ҳузуридаги Ботир Зокиров номидаги Миллий эстрада санъати институтини ташкил этиш тўғрисида”ги қарори эълон қилинди. [8] Миллий эстрада ижрочилик мактабларини яратиш, юқори малакали мутахассислар тайёрлаш, илмий салоҳиятдан самарали фойдаланган ҳолда миллий эстрада санъатини жадал ривожлантириш мақсадида фаолият бошлайдиган таълим муассасаси соҳа ривожига муносиб ҳисса қўшишга бел боғлади.

Ботир Зокиров ўзбек миллий эстрада санъатини дунёга танитган, ўз даврида мегаюлдуз даражасида машҳур бўлган. Шунинг учун ҳам институтда Ботир Зокиров хотирасига бағишланган ёдгорлик мажмуаси ва музей, ўзбек миллий эстрадаси намоёндаларининг “устоз-шоғирд” ижрочилик мактаблари, замонавий ижодий студиялар ва ахборот-ресурс марказлари ташкил қилинаётгани ҳам қувонарлидир.

Адабиётлар/Литература/References:

1. Янги Ўзбекистон демократик ўзгаришлар, кенг имкониятлар ва амалий ишлар мамлакатига айланмоқда. “Янги Ўзбекистон”, 2021 йил 17 август [Интернет манба]. URL: <https://yuz.uz/news/yangi-ozbekiston-demokratik-ozgarishlar-keng-imkoniyatlar-va-amaliy-ishlar-mamlakatiga-aylanmoqda> (Мурожаат етилган сана:16.08.2021)
2. Абу Райҳон Беруний. 100 ҳикмат. –Т.: «Фан», 1993. –Б.10.
3. “Халқ сўзи”, 2021 йил 20 январь. № 13 [Интернет манба]. URL: <https://xs.uz/uzkr/site/newspaper?page=53> (Мурожаат етилган сана: 20.01.2021)
4. Жўраева С. Ҳақиқат манзаралари. 100 мумтоз файласуф. Т.: Янги аср авлоди, 2015.-63-бет.
5. Абдулла Авлоний. Туркий гулистон ёхуд ахлоқ. Т.: Ўқитувчи, 1992.-14бет.
6. Мирзиёев Ш.М. Янги Ўзбекистон стратегияси. Т.: “O‘zbekiston” нашриёти, 2021.-224-бет.
7. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси. “Халқ сўзи”, 2020 йил 30 декабрь. № 276 [Интернет манба]. URL: <https://xs.uz/uzkr/site/newspaper?page=55> (Мурожаат етилган сана: 30.12.2020)
8. Мўминова Муножат. Ботир Зокиров мактаби анъаналри барҳаёт. “Янги Ўзбекистон”, 2021 йил 6 ноябрь. Саифназаров, И., Умаржонов, С. (2022). Янги Ўзбекистонда давлат ва дин муносабатлари. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, Special issue 23, 414-423.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ 2 (3) – 2023

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамият

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).